

מבוא להתנהגות ארגונית

Introduction to Organizational Behavior

שם הקורס:

שנה"ל:

תשע"ו

סוג הקורס:

מכינה

דרישת קדם:

אין

מרצה:

גב' שלי לב

דוא"ל:

הדס שושני

מטרות הקורס:

1. להציג בפני הסטודנטים מושגי יסוד בתחום התנהגות ארגונית, משלוש רמות הניהול: הפרט, הקבוצה והארגון.
2. לחשוף את הסטודנטים לתיאוריות מרכזיות העוסקות בפרט (מניעים, עמדות), תוך הכרה במורכבות התנהגותו במצבים שונים ובהשלכות הניהוליות של התנהגות זו בארגונים
3. להציג את ההבדלים בין קבוצה לצוות ולדון בגורמים לאפקטיביות
4. להציג את ההבדלים בין ניהול למנהיגות ולדון בהתפתחות תיאוריות במנהיגות
5. להציג מונחים מרכזיים בתיאוריה ארגונית
6. לחשוף את הסטודנטים לסוגיות מרכזיות בתרבות ארגונית

תמצית הקורס:

הקורס עוסק בשלוש רמות הניהול: הפרט, הקבוצה, והמערכת הארגונית. **ברמת הפרט** נדון באופן בו אישיות הפרט, מערכת מניעיו, עמדותיו ויחסיו עם הזולת משפיעים על תפקודו בארגון. נסקור תיאוריות קלאסיות בנושא המוטיבציה ונדון ביישומן בארגונים. נלמד על גיבוש עמדות כלפי העבודה והארגון- הגורמים לסיפוק בעבודה, למחויבות ארגונית ולהתנהגות אזרחית בארגון. **ברמת הקבוצה** נלמד על התפתחות קבוצות וניהול אפקטיבי של קבוצות וצוותים. נציג את התפתחות הגישות בחקר המנהיגות ונדון בהבדלים בין מנהל למנהיג. **ברמת הארגון** נלמד מונחי יסוד בתיאוריה ארגונית ועל תרבות ארגונית ככלי ניהולי.

שיטת הוראה:

קורס מתוקשב: מצגות והרצאה מוקלטת ומצולמת.

תנאים לעמידה בדרישות הקורס:

בחנים:

הקורס כולל 7 מודולות. בסיום כל מודולה, יידרש הסטודנט להשיב על סט שאלות על החומר הנלמד. במידה שלא ישיב נכונה על כל השאלות, תינתן לו הזדמנות להשיב על סט נוסף של שאלות. במידה שלא יענה נכונה, עליו לפנות למרצה.

ספר הקורס:

Robbins S. P. & Judge T. A., (2013). **Organizational Behavior**, Global Edition, 15th Ed., Pearson.

תוכנית הקורס:**נושא 1** מיקרו: מבוא ומונחי יסוד**נושא:** ארגון, ניהול והתפתחות מדעי הניהול

- מהו ארגון?
- מהי התנהגות ארגונית?
- סקירת גישות ניהוליות:
- הניהול המדעי (Taylor)
- אסכולת יחסי אנוש (Mayo)
- ניהול תלוי מצב
- מהם תפקידי מנהל?

מושגים: ארגון, התנהגות ארגונית, ניהול מדעי, חלוקת עבודה, תיאום, יחסי אנוש, סיפוק בעבודה, תלות-מצב. יעילות, תכליתיות (אפקטיביות), פרודוקטיביות.

נושא 2 רמת הפרט: מוטיבציה**נושא:** הנעת עובדים – תיאוריות מוטיבציה ויישומן בארגון

- מוטיבציה - חשיבות והגדרה
 - תיאוריה X ותיאוריה Y (McGregor)
 - תיאוריות צרכים (Maslow, Alderfer)
 - תיאורית שני הגורמים (Herzberg)
 - תיאורית ההוגנות (Adams)
 - תיאורית הציפיות (Vroom)
 - תיאורית הצבת מטרות (Locke)
- מושגים:** מוטיבציה, ביצוע, טיפוס X ו-Y, נבואה שמגשימה עצמה (אפקט פיגמליון, אפקט הגולם), צרכים, גורמים חיצוניים/היגייניים (אקסטרניזיים) ופנימיים (אינטרינזיים), הוגנות, תשלום יתר/חסר, ציפייה, תכליתיות, ערכיות, SMART, ניהול יפי יעדים (MBO).

נושא 3 רמת הפרט: עמדות**נושא:** עמדות כלפי העבודה והארגון

- עמדה - הגדרה ומרכיבים
 - סיפוק בעבודה (Job satisfaction)
 - מעורבות בעבודה (Job Involvement)
 - Employee Engagement
 - מחויבות ארגונית (Org. Commitment)
 - אזרחות ארגונית (OCB)
- מושגים:** סיפוק בעבודה, מעורבות, Engagement, מחויבות המשכית/ נורמטיבית/ רגשית, אזרחות ארגונית.

נושא 4 רמת ביניים: ניהול ומנהיגות**נושא:** ניהול ומנהיגות

- מנהיגות- הגדרה
- סקירת גישות במנהיגות:

- גישת התכונות
- גישת ההתנהגות
- מנהיגות מצבית (Hersey and Blanchard)
- מנהיגות מתגמלת ומעצבת (Bass)

מושגים: מנהל, מנהיג, כוח ארגוני, כוח אישי, כריזמה, תכונות מנהיג, מכוון משימה, מכוון אנשים, מנהיג: מצווה, משתף, משכנע, מאציל, מנהיג מתגמל, מנהיג מעצב.

נושא 5 רמת ביניים: קבוצות עבודה

נושא: קבוצות עבודה

- קבוצה וצוות - הגדרות
- מדוע אנשים מצטרפים לקבוצות?
- מאפיינים מבניים של קבוצה
- תהליכים בקבוצה
- ההבדלים בין קבוצה לצוות

מושגים: קבוצה, צוות, גודל, הומוגניות/ הטרוגניות, תפקידים, נורמות, קונפורמיות, ציות, לכידות, סינרגיה, בטלה חברתית, הקלה חברתית, עכבה חברתית, סיעור מוחות, חשיבת יחד/קבוצתית.

נושא 6 רמת הארגון: מבוא ומונחי יסוד

נושא: ניהול המערכת הארגונית

- הגדרת ארגון (תזכורת)
- מבנה ארגוני- הגדרה
- סקירת גישות ארגוניות:
- בירוקרטיה (Weber)
- אסכולה אדמיניסטרטיבית
- אדהוקרטיה
- תלות מצב

גישת המערכות: ארגון כמערכת פתוחה
מושגים: בירוקרטיה, אדהוקרטיה, חלוקת עבודה ותיאום, היררכיה, פורמאליות, א-פרסונאליות, ריכוזיות, ביזור, אחידות הפיקוד, מוטת שליטה, קו ומטה, ניהול חריגים, מערכת סגורה, מערכת פתוחה, סביבה ארגונית, יעילות, תכליתיות (אפקטיביות).

נושא 7 רמת הארגון: תרבות ארגונית

נושא: תרבות ארגונית

- הגדרה, שליחות וחזון
- מדדי תרבות ארגונית (אוריילי)
- התהוות, הטמעה ושימור תרבות ארגונית
- רבדי התרבות- גלוי וסמוי (שיין)
- תרבות חזקה וחלשה
- תרבות אחידה ותת-תרבויות
- תרבות ואפקטיביות

מושגים: תרבות ארגונית, שליחות, חזון, מדדי תרבות ארגונית, מודל הקרחון של תרבות ארגונית, רובד גלוי וסמוי, ארטיפקטים, ערכים, הנחות יסוד, תרבות חזקה וחלשה, תרבות אחידה ותת תרבויות.

בהצלחה!!!